

Opatijska kardiovaskularna rehabilitacija i suvremena europska preventivna ideja

Opatija cardiovascular rehabilitation and contemporary European idea of prevention

Alen Ružić

Thalassotherapia Opatija

Tradicionalna kardiološka rehabilitacija¹ kao strukturirana, sveobuhvatna priprema bolesnika za trajnu samostalnu prevenciju kardiovaskularnih bolesti (KVB), napretkom biomedicinskih znanosti postupno poprima nove dimenzije i stječe dodatni, sve veći značaj u rutinskoj kardiološkoj praksi i javnozdravstvenoj strategiji suzbijanja kroničnih nezaraznih bolesti.

U skladu sa suvremenom definicijom aterosklerotske bolesti kao neprekinutog slijeda kardiovaskularnog kontinuuma, gubi se značaj podjele na primarnu i sekundarnu kardiološku prevenciju, a najnoviji rezultati velikih kliničkih studija² ističu nove, ključne elemente za restrukturiranje globalne strategije u borbi protiv epidemije KVB. U toj važnoj misiji, uz redefinirane ciljeve djelovanja, kardiološki rehabilitacijski centri ponovo preuzimaju vodeću ulogu³.

Naime, multicentrične analize koje su tretirale bolesnike u razdoblju od 6 mjeseci do 3 godine nakon velikog kardiovaskularnog događaja (EUROASPIRE I - III), ukazale su na pozitivan trend i sada većinom zadovoljavajuće propisivanje prikladne medikamentozne terapije, ali su najnovijim rezultatima istakle perzistiranje zabrinjavajuće, neočekivano visoke prevalencije pušenja cigareta i prekomjerne uhranjenosti². Navedeno ističe činjenicu kako su u razvijenim društvima gotovo iscrpljeni učinci farmakološke terapije, pa novo težište unapređenja kardiovaskularne prevencije treba tražiti u okrilju profiliranih rehabilitacijskih centara. Na kraju prvog desetljeća 21-og stoljeća, prema kazivanju prof. dr. sc. **Huga Sanera**, predsjednika Sekcije za kardiovaskularnu prevenciju i rehabilitaciju Europskog kardiološkog društva (ESC) iznesenog u zaključcima ovogodišnjeg europskog kardiorehabilitacijskog kongresa u Parizu, tako je pred nama jasan imperativ unapređenja svakodnevne kardiološke rehabilitacijske prakse, osiguravanja njene sveobuhvatnosti, dostupnosti i zasnovanosti na dokazima. "Cardiac rehabilitation programmes urgently needed and therefore effective and comprehensive preven-

Traditional cardiac rehabilitation¹ as a structured, comprehensive preparation of a patient for permanent self-prevention of cardiovascular diseases (CVD), by making use of advancement of biomedical sciences has gradually become more popular and more important in routine cardiac practice and public healthcare strategy related with prevention of chronic non-infectious diseases.

According to the recent definition of atherosclerotic disease as an non-interrupted series of cardiovascular continuum, the division into primary and secondary cardiac prevention is becoming less important, and the most recent results of large clinical studies² point out some key elements for restructuring global strategies in combat against CVD epidemics. Performing such important mission, having redefined goals of their functioning, cardiac rehabilitation centers take the leading role again³.

Multicentric analyses that treated the patients during the period from 6 months to 3 years after the great cardiovascular event (EUROASPIRE I - III) indicated a positive trend and now mainly satisfactory prescribing a suitable pharmacological therapy, but according to the recent results they emphasized persistent worrying, unexpectedly high prevalence of cigarette smoking and obesity². The above emphasizes the fact that in the developed countries, the effects of pharmacological therapy have almost been exhausted, so the new advancement of cardiovascular prevention is to be found in the variety of renowned rehabilitation centers. At the end of the first decade of the 21st century, according to the statement made by Prof. **Hugo Saner**, MD, PhD, President of the Section for cardiovascular prevention and rehabilitation of the European Society of Cardiology (ESC) presented in the conclusions reached by the European Cardio-Rehabilitation Congress in Paris this year, we all have become aware of the importance of advancement of a daily cardiac rehabilitation practice, making sure that is comprehensive, accessible evidence-based. "Cardiac rehabilitation programmes urgently needed and therefore effective and comprehensive prevention centers in

tion centers in most European hospitals have to be established within the next few years!⁷³.

U skladu s iznesenim suvremenim zadacima, na rezultatima 50-godišnjeg iskustva, te kontinuiranih napora u stručnom, znanstveno-istraživačkom i nastavnom radu, Thalassotherapy Opatija je aktualnom praksom u potpunosti na tragu suvremenih zahtjeva. Uz Polikliniku za kardiovaskularne bolesti koja pruža veliki dnevni kapacitet specijalističkih službi i ukupne neinvazivne kardiološke dijagnostike, stacionarni Odjel za kardiološku rehabilitaciju provodi programe odgođene i rane rehabilitacije nakon velikih kardiovaskularnih događaja uz potporu djelatnosti Akutnog kardiološkog odjela.

Kardiološka rehabilitacija u Thalassoterapiji Opatija, potvrdu svog dugogodišnjeg rada nalazi upravo u novim rehabilitacijskim prioritetima: u njoj već niz godina uspješno djeluje Centar za nutricionizam i liječenje debljine čiji se programi, između ostalog, uspješno provode i u okvirima redovne rehabilitacijske prakse. Kontinuirani programi edukacije bolesnika obuhvaćaju sva znanja potrebna za ostvarivanje ideje trajne samostalne kardiovaskularne prevencije, a na tragu navedenog je i Škola nepušenja. Aktivno sudjelovanje na vodećim skupovima ESC i kontinuirana znanstvena aktivnost sa više od petnaest znanstvenih radova objavljenih u časopisima koji se citiraju u međunarodnom indeksu *Current Contents* samo tijekom posljednjih godinu dana, odrednice su opatijske rehabilitacijske izvrsnosti.

Pored provedbe suvremene kliničke rehabilitacijske prakse, edukacija edukatora usmjerena osiguravanju sveobuhvatnosti preventivnih mjera i njihovoj javnozdravstvenoj uspješnosti prema aktualnim smjernicama⁴, zaživjela je na najbolji način osnivanjem jedinstvene hrvatske sveučilišne katedre pri Thalassoterapiji Opatija. Uz višegodišnje sudjelovanje u nastavi na Katedri za internu medicinu riječkog i osiječkog medicinskog fakulteta, od akademske godine 2008/09., ustanova je i sjedište Katedre za rehabilitacijsku medicinu Medicinskog fakulteta u Rijeci. Formirana od vlastitog znanstveno-nastavnog kadra, Katedra za rehabilitacijsku medicinu pod vodstvom pročelnika, doc. dr. sc. **Viktora Peršića**, dr. med., uvodi opatijsku kardiološku rehabilitacijsku praksu u sveučilišni svijet izvrsnosti i na tragu najsuvremenijih stremljenja europske kardiološke ideje⁴ uključuje kardiovaskularne preventivne teme i kolegije u redovitu i izbornu dodiplomsku nastavu, te programe trajne izobrazbe stručnih profila uključenih u kardiološku rehabilitacijsku praksu.

Pored svih navedenih polja djelovanja i interesa, Thalassotherapy Opatija ne skriva uvjerenje kako je investiranje napora i znanja u edukacijske programe dugoročno jedina ispravna, najisplativija strategija u suzbijanju suvremene kardiovaskularne pošasti.

Received: 9th Oct 2008

E-mail: alen.ruzic1@ri.t-com.hr

Literature

1. Martić P, Ružić A. Kardiološka rehabilitacija - priprema i osposobljavanje za trajnu sekundarnu prevenciju. *Medicina* 2003;41:202-6.
2. Reiner Ž et al. Treatment of dyslipidemia in coronary patients in Europe: improving but still inadequate. *Eur Heart J* 2008;29:S761-2.
3. <http://www.medscape.com/viewarticle/562377>
4. European Guidelines on Cardiovascular Disease Prevention in Clinical Practice: Full Text. Fourth Joint Task Force of the European Society of Cardiology and Other Societies on Cardiovascular Disease Prevention in Clinical Practice. *Eur J Cardiovasc Prev Rehabil* 2007;14: S1-113.